

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . 3.— „ „ 4.50
za pol leta . . . 6.— „ „ 9.—
za vse leto . . . 12.— „ „ 18.—
Naročnine je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 avč. izven Trsta po 4 avč.

EDINOST

Oglaš se računa po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu alica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne surejamo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo alica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklamacije so prosto poštnina.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Volilci V. kurije!

Dne 8. marca tega leta poklicani ste vsi avstrijski državljani, ki ste dovršili 24. leto svoje dobe in ki bivate 6 mesecev v tržanskem mestu in njega okolici, da si izvolite državnega poslanca za takozvano peto kurijo.

V tej kuriji imajo volilno pravico državljani iz vseh slojev, tudi iz onih, ki dosedaj niso uživali te najvažnejše politične pravice. Ker so koristi in težnje teh različnih slojev mnogovrstne, je bilo težavno najti osebo, ki bi bila sposobna pravično zastopati vse te koristi in težnje.

Taka oseba je po trdnem našem uverjenju dosedanji državni poslanec

IVAN NABERGOJ pok. **ANDREJA,**
posestnik na Proseku.

Ta mož je izišel iz priprostega, kmečkega stanu, kar ga že samo po sebi priporoča kakor zastopnika vseh zanemarjenih, tlačanih in do sedaj brezpravnih stanov.

Na drugi strani pa si je svojim tridesetletnem delovanjem v javnem življenju, svojo uzorno marljivostjo in svojim poštenim značajem pridobil toliko ugleda in spoštovanja na vse strani, da bode lahko uspešno deloval za koristi svojih volilcev vseh stanov brez razlike narodnosti. V svojem javnem delovanju bil je vsikdar na stališču stroge enakopravnosti in pravičnosti in je pokazal ob vsaki priliki besedo in dejanjem, da ga naravna in vsakomur prirojena ljubezen do svojega rodu ne zasleplja tako, da bi delal krivico drugim. Tako se je ob vsaki priliki brez predsodka potezal za koristi mesta tržaškega, za opravičene stanovske interese, in nikdar ni odrekal svoje pomoči po samičnikom kateresibodi narodnosti, ki so se zaupno zatekli k njemu.

Sam vzrastel v težkem delu se je vsikdar rad zavzemal za koristi delavcev in sploh najnižih stanov, kar je pokazal posebej v tem, da se je dosledno in odločno boril proti zvišanju užitnine, kateri davek najhujše tlači najnižje stanove. Neustrašeno se je upiral takim predlogom v Trstu gospodujoče stranke, kateri je neprestano višanje teh bremen vrhunec administrativne modrosti.

V parlamentu je bil naš kandidat vsikdar na strani onih, ki so se tudi v političnem pogledu borili za enake pravice vseh državljanov in dosledno tudi za splošno in jednako volilno pravico.

Ta minolost našega kandidata priporoča ga kakor najsposobnejšega poslanca mesta tržaškega v peti kuriji. Mi imamo njegovo pošteno besedo, da se nikoli ne izneveri svojim načelom in svoji minolosti.

Volilci!

Takemu možu, takemu kandidatu, takemu uzornemu avstrijskemu patrijotu smete mirne duše poveriti mandat, v trdnem prepričanju, da Vam ga svojedobno zopet izroči čistega in neomadeževanega.

Volilci!

Komur je do resnega zboljšanja nezdravih materialnih, socialnih in političnih razmer mesta tržaškega, čegar bodočnost je nerazdružno spojena z avstrijsko državno mislijo, oddaj dne 8. marca t. l. svoj glas našemu kandidatu: **Ivanu Nabergoju!**

Centralni volilni odbor.

Volilni shod

priređi politično društvo „Edinost“ v
četrtek dne 4. t. m.
ob 8. uri zvečer
v telovadnici „Tržaškega Sokola“.
Na dnevnem redu bude pogovor o

VOLITVI ZA V. KURIJO.

Ker je potrebno, da se natančno pogovorimo, kako nam je postopati, in da popolnimo svojo organizacijo, pozivljamo tržaške in okoličanske Slovence vseh slojev, da se v kolikor možno velikem številu udeleže tega shoda.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 3. marca 1897.

Državnozbornske volitve. Iz Ljubljane smo prejeli doli sledeče poročilo o volilnem shodu, ki se je vršil minoto nedeljo v tamošnji Maličevi dvorani. Mi priobčujemo ta dopis, nam je došel od strani, o kateri še nismo čuli, da bi bila v kaki zvezi s krščanskimi socialisti, ker moramo torej misliti, da ta stran ni a priori zavzeta zoper narodno stranko. Dopisniki nas prosijo, naj priobčimo ta dopis resnici na ljubo in v popravek poročila, ki ga je priobčil „Slov. Narod“ o omenjenem shodu. Iz vsega je razvidno, da je v narodni stranki sami navstal razpor glede osebe kandidata za mesto ljubljanske. Ker pa je vprašanje, kdo naj prvostolnico slovensko zastopa v državnem zboru, pomembno za ves narod slovenski, dajemo prostora temu dopisu, toda z izrečno pripombo, da se s tem nečemo potezati ni za tega ni za onega obeh kandidatov, to pa že zato ne, ker nam je kandidat Vencajz dosedaj povsem nepoznan v političnem pogledu. Vsakako pa zahteva stvar temeljitega premišljevanja, zбоk česar je potrebno, da se čujejo vsa menenja. Naš dopis glóve:

„Že dolgo časa opazujejo vsi treznomisleči slovenski politiki čudne razmere v kranjski narodni stranki. Voditelji njeni prečesto prezirajo menenje ljudstva, ter se le bolj omejujejo na maloštevilni krog nekaterih zastopnikov „intelligence“. Radi tega je prišlo tako daleč, da je o priliki shoda zaupnih mož čvrsta narodna stranka reducirana sedaj na par generalov brez armade. Stranka s pametnim programom, katere voditelji delajo in hodijo med narod, ne pride nikdar tako daleč. Nekateri zmage pri prvotnih volitvah niso zasluga sedanjega strankinega vodstva in njenega delovanja; sosebno velja to o zmagah na Gorenjskem.

V žalosten položaj pa je prišlo sedanje vodstvo narodne stranke tudi v Ljubljani. Proti volji večine členov izvrševalnega odbora narodne stranke postavili so nekateri gospodje dosedanjega poslanca Kušarja zopet državnozbornskim kandidatom. To je vzbudilo odločen protest v meščanskih slojih ljubljanskih. Povdarja se, da središče slovensko mora imeti odslej sposobnejšega poslanca, katerega dosedanje delovanje bi jamčilo njegove bodoče vspehe. Ustanovil se je „volilni odbor narodnih

ljubljskih meščanov“, ki je postavil na ščit proti g. Kušarju g. svetnika Ivana Vencajza.

Členi tega odbora, gg. dr. Krisper, Srečko Noll, Anton Klein, sklicali so v nedeljo dne 28. februarja volilni shod v dvorano „pri Maliču“. Takega burnega shoda menda še ni bilo v Ljubljani. Vse je kazalo že naprej, da tisto, kar je tlelo o priliki otvorjenja „Narodnega doma“, bukne o tej priliki na dan. „Narod“ poroča o shodu popolnoma neresnično. Navzočnih je bilo nad 400 volilcev. Velikanska večina udeležencev-volilcev se je brez razlike strank odločno postavila na stran g. Vencajza. Predsednikom je bil izvoljen g. Klein, tajnikom pa g. Kregar. Nekateri prvaki narodne stranke so hoteli s kričanjem preprečiti shod. Jeden je predlagal ves razburjen, naj se shod preloži, kar je vzbudilo vihar en odpor. Vihar je vedno naraščal in le predlogu dra. Hudnika je zahvaliti, da se je shod sploh mogel vršiti. Učinek dr. Hudnikovega predloga, naj se tisti, ki so za nadaljevanje shoda, pomaknejo v gorenji del dvorane, je bil velikansk. Od vseh strani silili so v dvorano Vencajzevi pristaši in nakrat je ostalo kakih 40–50 oseb okoli pristašev Kušarjevih. Poslednji so potem ostavili dvorano med burnim vsklikanjem. Vencajzevi somišljeniki niso imeli pri teh demonstracijah nobenega nevolilca v zborovalni dvorani.

Dvorana je ostala natlačeno polna tudi po odhodu Kušarjevih pristašev. G. Vencajz je pred to množico in pred ono, ki je stala na dvorišču, razvijal svoj program. Prinesel ga „Bela Ljubljana“, list, katerega je nalašč za volilno gibanje ustanovil volilni odbor narodnih meščanov ljubljanskih. Kandidatov program in zagotovilo, da ustopi v jugoslovanski klub, spremljali so živahni „Živio“-klici. Obljubil je, da stopi v pokoj, ako ga volilci počaste s svojim zaupanjem. Dr. Hudnik je dokazoval, da so že vsi sedanji narodni „prvaki“ rušili disciplino narodne stranke. Ognjevito je govoril dr. Krisper ter priporočal g. svetnika Vencajza. Gg. Turk, Srečko Noll in Kregar izraževali so istotako svoje prepričanje, da je g. Vencajz najspособnejši kandidat. Med viharim odobravanjem govoril je dr. Gregorič proti vsakršni komandi. V Ljubljani združimo se najprvo slovenski volilci in vrgli prvo stolico vpliva naj na ostalo deželo in na vse slovenske pokrajine.

Naudušenje zborovalcev je bilo nepopisno. Združeni slovenski volilci vseh stanov postavili so kandidatom g. svetnika Vencajza. Koncem zborovanja zapeli so volilci slovensko himno „Hej Slovani!“

X.

Iz Oprtija nam pišejo: Dne 25. februarja so se začele volitve v Oprtiju za V. kurijo in so trajale vso noč in drugi dan do 11. ure. Naš narod je stal kakor skala. Italijanski agitatorji so letali kakor netopirji okoli naših volilcev, posebno pa po noči, a naši ljudje niso smeli govoriti niti med seboj. Vsaki hip je bil kateri od naših pozvan pred komisarja, tožen, da agitira. Naši volilci so bili kakor tistih 40 mučenikov na ledu; lačni in žejni stali so mladi in stari od četrtega jutro do petka predpoludne do pol 12 ure.

kakor sosed v vezilih slapah kakor kakšen bogat posestnik iz soseščine hoditi od skupine do skupine. Tega pa je on najbolj pogrešal, on, katerega je razjedalo koprnenje, da bi ga videli ljudje. Odsihdob ni več vedel, kaj bi počel, in ker ni imel nikogar, ki bi poslušal njegove načrte, njegove povesti, zgodbo o nezgodi, ki je bila zadela vojvodo Orleanskega — ravno taka je zadela, kakor je znano, njega v mladosti — obsipal je nesrečni Ferdinand ženo svojo z očitani.

„Tvoja hči je naju poslala v prognanstvo... tvoja hči se naju sramuje“...

Vedno je bilo čuti le: „Tvoja hči!.. tvoja hči!“... kajti v razljučenosti je tajil Sidonijo ter ženi prepuščal vso odgovornost za tega nenaravnega, izprijenega otroka. Zato se je gospe Chèbeovi odvalil kamen od srca, kadar je njen soprog stopil na omnibus, da bi obiskal Delobellea, ki je bil vedno pripravljen za pohajkovanje, ter mu zaplaval vso svojo jezo, katero je gojil v srcu zoper zeta in hčer.

Tudi sloveči Delobelle se je jezil na Rislerjem ter iz srca rad rekal o njem: „To je prava mevža“...

Veliki mož je namreč upal, da postane v novi

Noč je bila hladna, trudni so bili in zeblo jih je. Tamošnjemu kapelanu Laku so se smilili naši volilci, posebno starčki, in jih je bil sprejel pod streho. Toda nasilje ne pozna usmiljenja, prišel je župnik Ivčič h kapelanu ter mu zapovedal, da jih ima koj iztirati iz svoje hiše, kar se je tudi zgodilo. Na milost in nemilost morali so stati na planem ali iti v gostilne, ki so bile odprte vso noč, kjer se je volilce mamilo, napajalo in podkupavalo. Koliko so jih podkupili in na kakšen način, to prijavimo drugikrat, deloma smo to že storili na oblast. Na tak način se je pritiskalo na naše volilce samo zato, da bi zapustili volišče ali šli v gostilno, kjer so prežali nanje italijanski polkupovalci. Celo načelnik orožniške postaje je govoril našim: Ali vam ni zima, ali ne bi bilo bolje, da greste domov polento kuhat? — Priče temu so vsi dotični naši volilci. Najhujši italijanski agitatorji, kakor Dom Punis iz Žrenja in c. kr. poštar iz Buj itd., ki niti niso imeli pravo glasa v Oprtiju, bili so ves čas v Oprtiju, in gibali so se svobodno. Ko pa je šel neki naš rodoljub na pošto, spremili so ga orožniki (na višje povelje) takoj iz mesta. Našega človeka niso pustili, da bi prisustvoval volilni komisiji. Še več; vsakdo, ko je oddal svoj glas, je moral takoj zapustiti mesto. Straža je stala ves dan na vseh straneh, da ne bi kateri naših prišel v mesto. Po noči pa je bilo preveč mraz tisti straži, in poklicali so jo v občinsko sobo, saj so vedeli, da po noči naši ne bodo silili v mesto, kjer niti po dnevu niso življenja varni. Torej za stražo je bilo premraz, a za lačne in žejne starčke volilce naše ne! Po dnevu so bili naši vedno v večini, a noč ima za naprotnike moč, po noči so dobili večino nasprotniki. —

To se imenuje v Istri — svoboda volitve! A to je le mala sličica vsega nasilja, ker vse ni mogoče popisati. Na ta način so dobili nasprotniki 417 glasov, a naši 320. K temu pa konstatujem, da je bilo naših hrvatskih volilcev mnogo več, nego italijanskih, a tu poslujoča komisija se nam je zdela čudotvorni stroj. Iz ogromne večine hrvatske znala je napraviti večino Italijanom. A to jej ne bode v ponos, ker nezakonitost in nasilje je bilo preočito. Veliko število naših volilcev so izključili, samo da je rekel podeštati, da so bili kedaj v zaporu, komisar se pa ni brigal, če je to res ali ne. Našim volilcem se ni dalo vsem pozivov, ali pa so bili isti krivo pisani, a brez poziva se jih ni pustilo glasovati, četudi so imeli certifikat svojega župn. urada. Med nasprotniki je imel pravo glasa vsakdo, kdor je prišel, če ima 24 let ali ne, če tudi je italijanski podanik, saj komisar ga ni poznal, a na čelu ni imel zapisano. — Tako na primer je šel glasovat neki volilec za naše kandidate, a podeštati je rekel, da je bil kaznovan 24 ur, ker je ubil jednega psa! Bil je seveda izključen. Drugi dan je vzel ravno tisti volilec listič in novce nasprotnih kandidatov in je bil dober, imel je glas. Za Italijane so glasovali iz nekega sela, večina teh so bili kaznovani zaradi tatvine, a za Italijane so imeli pravo glasa. Kratko rečeno: ta dan so bili naši volilci sami razbojniki, a njihovi vsi čisti

družini znaten ud in da bode v njej sijal kakor reditelj veselic in poznavatelj vsega, kar je elegantnega. Mesto tega ga je Sidonija sprejemala kar se dá mrzlo, in Risler ga niti v pivarno ni več vodil. Ukljub temu pa se igralec vendar ni pritoževal preglasno; svojega prijatelja je vselej, kadar ga je srečal, celó obsipal s postrežljivostjo in sladkanjem, kajti v kratkem ga bode potreboval.

Ker je bil naveličan čakati preudarnega ravnatelja, in mu ni hotela priti uloga, katere se je nadejal toliko let, domislil se je Delobelle, da bi si sam kupil gledališče ter prevzel vodstvo. In ravno ta čas je bilo na boulevardu du Temple malo gledališče na prodaj zaradi bankrota svojega ravnatelja Delobelle je govoril z Rislerjem o tem, od kraja samo od strani in v čisto pogojni obliki: „To bi bila dobra kupčija“ — — — Risler ga je poslušal z običajno malomarnostjo ter dejal: „Res, to bi bilo jako dobro za vas“... Na direktno vprašanje se potem ni upal odgovoriti z „ne“, marveč skrival se je za kakšnim „Bom videl... pozneje... morda“... in naposled je izrekel nesrečno besedo: „Treba bi bilo vedeti poprej, koliko bi stalo“.

(Pride še.)

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoski epizal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

S svejega mesta pri oknu, ki je bilo najbolj pripravno za šivanje in opazovanje, je gledala po malem, vlažnem vrtu, kjer se je s semenom obteženi slak in odcvetela kreša sama kakor utrujena trgala od palic, po dolgi ravni črti vedno zelenih nasipov in malo dalje, na uličnem vogalu, postajo pariških omnibusov, ki so imeli na svojih stenah vse točke svoje poti zaznamenovane z zapeljivimi črkami. Kadar koli je odrinil kakšen omnibus od tod, mu je sledila z očmi, kakor uradnik v Cayenni ali Noumeji gleda za tovrnim brodom, odhajajočim na Francosko. Peljala se je žnjim, vedela je, kje postane, kje zopet počasi zavije v stran ter se pri tem s svojimi kolesi zadene ob okna prodajalnic...

Kakor ujetnik je postal gospod Chèbe grozen. Na vrtu sedaj ni mogel nič več početi. Vrhu tega sedaj tudi na utrdbah ni bilo žive duše ob nedejlah: torej ni bilo več mogoče, sprehajati se med delavskimi družinami, imeječimi v travi malico, in

O IV. kuriji pravijo, da imajo en glas večine nasprotniki, a mi tega ne znamo, ker zaključka nismo videli, izgnali so nas pred iz mesta. Tudi tukaj je šlo vse protizakonito, izključili so naših toliko, kolikor jim je bilo potrebno, da so ostali v večini.

Volitve za IV. kurijo opišem Vam drugikrat točneje, enako tudi volitve v Ždrenju.

Položaj na Kreti. Uradno poročajo včeraj iz Carjagrada: Poslaniki so danes popoldne izročili turški vladi spomenico o kresčanskem vprašanju. V isti se obrazlaga postopanje veseli zoper okupacije od strani Grške in pa zahteva, da Grška umakne svoje vojake. Slednjič govori o avtonomiji, ki jo je dati Kreti.

Iz Kaneje poročajo zasebno: Poveljniki evropskih eskader so izročili grškemu brodogradu „ultimatum“, ki zahteva, da se grško brodogradje umakne tekom 48 ur izpred Krete. Grški admiral je odgovoril na ta „ultimatum“, da on pripozna edino le povelje svoje vlade. Evropsko brodogradje, da more potopiti grške ladije, a on se ne bi branil: celó pozdravil bi zastavo vsake vojne ladije, ki bi ga napadla.

Dobro poučeni krogi javljajo iz Aten v Rim, da je Grška zahtevala pomisleka do danes za odgovor na skupno spomenico veseli. Bržkone se Grška ne uda in neposredno posledica temu bude: blokiranje Pireja. — „Agenzia italiana“ javlja o tej stvari, da zastopniki Angleške, Avstrije in Italije poskusijo še v zadnjem trenutku pregovoriti grškega kralja, da se uda in da se vprašanje reši prijateljskim potom.

Slednjič nam je še zabeležiti revolucijo turških orožnikov. O tej poročila korespondenčni urad iz Kaneje: Danes (2.) ob 4. popoldne uprli so se turški orožniki, ker niso dobili plače. Italijanski in nemški vojaki so ustrelili na upornike in ko so le-ti videli, da udarijo nanje tudi angleški vojaki, udali so se. — Zasebno poročilo o tem uporu pa pravi: Ob 4. in pol uri so se uprli orožniki vladne palače ter pričeli streljati na častnike. Polkovnik orožnikov, Suleiman, je ubit. Revolucionarni orožniki so se utrdili za barikadami. Angleški, avstrijski in italijanski častniki razpravljajo z orožniki, da bi položili orožje.

Koliko časa bodo še trajale te neprestane homatije na Kreti?

Različne vesti.

Slavnim oblastim na znanje. Za gotovo vemo, da je tam mnogo inozemcev — sosebno Italijanov — dobilo glasovnice za peto kurijo. Dolžnost nam je, da opozorimo slavno vlado na to zlorabo in nezakonitost. To vendar ne gre, da bi inozemci odločali o toli važnem činu, kakoršne so volitve.

O volitvi za V. kurijo. Za pogovor o volitvi za V. kurijo sklican je za danes zvečer shod volilcev. Shod se bude vršil v telovalnici „Tržaškega Sokola“ in se prične ob 8. uri. Ker nam prihajajo poročila od vseh strani o raznih manevrih progressove stranke, in pa vprašanja kaj in kako bi bilo ukreniti zoper različne zlorabe, objavljeno bodi tu, da se bodo na shodu dajali odgovori in pojasnila na vsako vprašanje. V interesu naše dobre stvari je torej, da se shoda udeležijo razumni iz mesta in okolice, da bodo mogli potem poučevati ljudstvo v zmislu dobljenih pojasnil. Na jedno vprašanje pa moramo dati pojasnila takoj, ker je sila važno. Ljudje povprašujejo namreč, kaj je storiti, ako jim magistratni organi ne dostavijo glasovnice? Odgovor naš je: Kder ne dobi glasovnice in legitimacije (secontin) do petka zvečer, naj gre takoj v soboto ali v nedeljo na magistrat. V ponedeljek bi bilo prepozno. Povdarjamo še, da naj vsakdo nese sabo kako listino, s katero je možno konstatovati identiteto osebe.

Nj. Vel. naš cesar na Francoskem. Iz Mentona javljajo včeraj: Cesar Fran Josip je dospel danes ob 10 $\frac{1}{2}$ uri na tukajšnje železniško postajo. Poslopje je bilo krasno odičeno visokemu gostu v čast. Cesarju so se poklonili na kolodvoru: nadvojvoda Fran Salvator soprogo, nadvojvodinjo Marijo Valerijo, grofica Traun in načelniki lokalnih oblastni. Cesar se je odpeljal v odprtem vozu skupno z nadvojvodinjo Marijo Valerijo na Kap S. Martin. Množica je spoštljivo pozdravljala vladarja.

Kneginja Ana Črnogorska se je te dni odpe-
ljala preko Reke v Nizzo.

Vprašanje do „Piccolo“. Ozirom na izid votev v tržaški okolici se „Piccolo“ tlači s tem, da je število njegovih pristavev poskočilo za 89. Mi ne vemo, ali so računi Piccolovi točni, ali denimo, da so. Toda želeli bi, da nam pove „Piccolo“ tudi to, koliko denarja je progressova stranka pot ošila več nego zadnjič?! Te številke bi bile gotovo prav zanimive.

Naglost je lepa reč. Gospod Ivan Nabergoj je brzojavno čestital Škedenjcem na sijajni zmagi. Dotična brzojavka je bila oddana na Proseku v nedeljo ob 3 uri 45 m. popoldne, v Škedenj pa je srečno prikrevsala v ponedeljek zjutraj ob 8. uri. Naglica je res lepa reč, sosebno na pošti in brzojavu.

Socijalisti in progressovci. Minole nedelje so priredili tržaški socijalisti shod v vrtu „Al Mondo nuovo“. Na shodu so strašno napadali progressovo stranko. Tega menda ne treba povdarjati, da naše stališče je dokaj različno od onega naših socijalnih demokratov. Vsaka številka tega lista priča, da poleg vsega svojega sočutja do delavcev ne morem odobravati poti, na katero je eden delavstva potisnila socijalna demokracija. Ta razlika v načelih pa nam ni bilo nikdar vzrokom, da ne bi odkrito pritrdili socijalnim demokratom, kadar imajo prav. A gledé marsičesa, kar se je govorilo in na čemer se je tožilo na gori omenjenem shodu, moramo priznati, da je pravo na strani socijalnih demokratov. Ako je vse res, kar so pripovedovali razni govorniki o nemoralni agitaciji progressovcev za volitev v V. kurijo, potem mora obsojati laške radikalce vsakdo, ako ni — nasilnik.

Na shodu socijalistov se je dokazalo, da se glasila italijansko radikalne stranke ne sramujejo niti umazanega posla o gl e d u h o v, špijonov. Tako je povedal eden govornikov, da je „Piccolo“ denunciral nekega poštarja, — ki je vendar svoboden državljani in ima le pogodbo s pošto upravo — samo zato, ker se zanima za volitve. „Piccolo“ je denunciral, ker ve, da glas njegov ni brez veljave na poštne ravnatelstvu v Trstu. Progressova stranka se je torej ponižala do stranka ogleduhov.

Še hujše pa je naslednje. Jeden govornikov je trdil, da je uprava plinarne zagrozila svojim delavcem, da jih odpusti z dela, ako ne bodo glasovali za Hortisa. (Nam se poročila nadalje, da so delavci plinarne dobili nalog, da morajo prinesiti glasovnice na upravo, kjer jim jih izpolnijo. Op. ur.) Tako postopanje treba obsoditi najstrože, se stališča morale, pravice in državljanske svobode, in mi umemo ogorčenje socijalistiškega govornika, ki je vskliknil, da narodno-liberalna stranka je bila vsikdar sovražnica delavkega stanu.

Da, sovražnica vseh tlačanih je bila vsikdar ta italijansko-liberalna stranka. Sovražnica zato, ker je navajena le gospodovati in strahovati in se boji onih, katere strahuje. Pogoj obstanka italijansko-radikalne stranke je ravno jedina ta, da ne pridejo do svobode drugi. Ta stranka ne bi mogla živeti niti trenutek ob splošni svobodi. Zato je sovražnica svobode, zato je ona zagovornica nadvladja privilegovanih stanov, torej stranka srednjeveških nazorov. Ali si je možno misliti, da bi onih 10 socijalistov, ki so bili izvoljeni v Miljah za volilne može, glasovali za tako stranko? Ako so ti delavci sovražniki sami sebi, naj le oddajo glasove za kandidata Bartolija! Ako pa hočejo res dobro delavski stvari, potem smo uverjeni, da ne bodo glasovali za omenjenega kandidata.

V „Piccolo“ od min. ponedeljka se nahaja vest, da se Lahi še vedno niso pogodili z Menelikom gledé odkupnine za svoje jetnike v Afriki. Laški „junaki“ stokaajo torej še danes v afrikan-skem suženjstvu, a slavna Italija mora to mirno gledati in trpeti, da umirajo njeni sinovi pod vročim nebom od lakote in različnih bolezni.

Ali so to morda one „gloriose vittorie“, o katerih je takó navdušeno govoril g. Hortis na volilnem shodu progressovskem?

O volitvi v III. okraju nam pišejo: V poročilu o razmerji glasov v našem okraju se je vrnila pomota, katero blagovolite popraviti nastopno: Gosp. Ivan Marija Vatovec je dobil vsega ukupe 144 glasov (od teh jih je komisija zavrgla 22, ker na glasovnici ni bilo zapisano očetovstvo), 64 jih

je bilo za Gairingerja in le 5 za Pahorja. Glasov je bilo torej oddanih vsega ukupe 213. Večina Vatoveca je znašala torej 69 glasov. To je upravi-silaje, vseh, ako pomislimo na strašno agitacijo nasprotnikov. Mi pa se radujemo, da si je naš okraj ohranil svoj dobri pošten slovenski glas.

V korist ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda razpredala ga. Metlikovič za 11 gl. cvetlic na Sokolovi maskaradi. Hvala jej presrečna!

Iz Podgrada smo prijeli nastopno pojasnilo: Veliceenjeni gospodine uredniče!

U prilogu 25. broja Vašeg cijenjenog lista „Edinosti“ pišete o izborih za V. kurijo u Podgradu te kažete, da sam ja jedini glasovao proti poštenim narodnim predloženikom, da ste poslednjih godinah koješta čuli o meni, da sam nizko pao kao Krstić i Robert Vi h itd.

Apelirajuć na Vaše poštenje, molim Vas uljudno, da blagoizvolite tiskati sljedeću

I Z J A V U.

1. Od 4 fiducijara, predloženih za V. kuriju od Jenkove stranke, glasovao sam tri, i to Jenka, Hrvatina i Tomažića, a mjesto kapelana Antona Štembergera glasovao sam Hrvata Frana Dubrovića, c. k. notara u Podgradu.

2. Ovako glasujuć, nisam glasovao proti narodnim predloženikom, jer Jenka, Hrvatina i Tomažića smo svi birali; ako sam pako mjesto kapelana A. Štembergera glasovao Hrvata Frana Dubrovića, c. k. notara u Podgradu, zato se sjegurao o narod ogriješio nisam, jer su oba najmanje jednako narodna, zato nisam nizko pao i zato me se ne može prisposobiti ni sa Krstićem, ni sa Vlahom. Uzrok tomu momu glasovanju, za koje sam znao, da neće niti najmanje naškoditi izboru našeg prvog hrvatskog sokola u Istri, leži u tom, što sam htio dati izraza mojem osvjedočenju, da bi Fran Dubrović, rođen i dobro uvažen u kapelaniji Rukavačkoj, jer ja on možda jedini, koji bi mogao na dan izbora uplivati na disidente Rukavčane, da biraju našeg prvaka dra. Matka Laginju.

Ovoliko na obranu mojeg hrvatskog poštenja, kao što na obranu „istine“, koja mora biti ne samo nekogim nego svima sveta.

U Podgradu, dne 2. marča 1897.

Matko Brajša.

Tržaški „korzo“. Na pustno nedeljo in v ponedeljek niti ni bilo „korza“ v pravem pomenu besede, na pustni torek pa je bil prav živahen. Voz je bilo 272, med temi tudi par zares elegantnih. Po ulicah, kjer se je pomikala dolga vrsta vozov, mrgolelo je tisoče ljudi in neštivilno brazkusan maskar. — Z namestniške palače je prisostvoval korzu nj. ces. in kralj. Visokost nadvojvoda Karol Štefan se prejasno svojo družino. Ob 4 $\frac{1}{4}$ pa je razgnal dež pustni spreved.

Velika maskarada „Tržaškega Sokola“. Resnica je, katero opazujemo od leta do leta, da vstricno z razvojem socijalnega življenja v tržaških Slovencih raste tudi vsakoletna velika maskarada „Tržaškega Sokola“. Dočim je bil odbor tega društva pred leti v strahu, da-li napolni redutne prostore v gledališču „Politeama Rossetti“, postajati je jelo zadnja leta tesneje in tesneje v teh prostorih, a lani je bilo v resnici že veliko pretesno za množice, ki so prihajale, tako tesno, da velik del došlih se prav za prav ni mogel udeleževati rajanja predpustnega. Videči, kako dosledno se vekska privlačna sila te tradicionalne veselice „Sokolove“, bili smo na jasnem že na lauski maskaradi, da za bodočnost bude trebalo skrbeti za večje prostore, v katerih bude moglo priti predpustno veselje do popolnega razvoja.

Ugibali smo in pogodili smo jo. Odobru „Sokola“ se je posrečilo najeti za veliko maskarado lepo, elegantno in za take veselice kakor navlaš ustvarjeno gledališče „Armonia“. Že vest sama, da se je najelo to gledališče, je elektrizovala prijatelje „Sokola“. Zanimanje je bilo splošno in naraščalo je od dne do dne. Po takem smo računali že v naprej na veliko udeležbo. Toda na toliko ne; prišlo jih je več, nego smo jih pričakovali. Ob 10. uri je bilo že natlačeno vse gledališče, dokorirano najukusneje. Lože so bile napolnjene elegantnim občinstvom iz meščanskih, trgovskih, uradniških in častniških krogov. Od srca smo se radovali ob pogledu na ta cvet tržaškega Sloventva. A doli v parterju je mrgolelo in vrvelo — pravo pred-

pusno veselje. Zbral se je tu narod veseljakov in veseljakinj. Vse se je sukalo, vrtele, vsklikalo in dovtipi in šale so se kar vsipale. Posamičnih mask nečemo navajati, ampak zabeležimo raje, da so bile vse lepe, elegantne in po velikem delu dragocene. Bilo jih je na stotine. Zastopane so bile vse narodnosti in med zastopniki istih so švigala pred našimi očmi cela krčela karakterističnih in fantastičnih mask. Bilo je kakor da gledamo v kaleidoskop: najrazličnejše barve so se spajale v živo in divno sliko. Soglasna sodba je bila ta, da je divno, da kaj takega naš „Sokol“ še ni priredil. Dasi smo rekli da nečemo navajati posamičnih mask, vendar moramo omenjati velike skupine pevskega društva „Kolo“, sestojče iz kakih 40 mask, divne skupine Škedenjcev, slovite godbe iz Peterburga pod vodstvom glasbenika Abramoviča, in pa moža, ki je imel vse roke polne posla vso ljubo noč. Vriščalo je okoli njega, da je bilo joj: vse se je hotelo udeleževati na plemeniti igri krajskih Nemcev ob sloviti reki „Rinzi“ — hoch und nieder. Vsi so igrali in vsi so — zgubili, kakor je že to navada vsem, ki iščejo sreče pri Kočevjih. Mož je nabiral desetice, a keš mu je bil poln do ranega jutra. Vendar smo simpatijami spremljali kupčijsko akcijo vrlega „Poheština“, voščili smo mu obilo sreče.... Veseli smo ga bili, s takimi Nemci bi tudi mi radi sklenili koalicijo. Saj nam je zastavil svojo kočevsko in „poheštinsko“ besedo, da vse skupilo obrne v narodno-slovenske svrhe.

Da, divna veselica je bila to: eleganca in blešč sta se družila z ono ljubkostjo, ki jedina poraja prave veselje. In to veselje je trajalo do zadnjega: ob zvršetku je bilo gledališče istetako polno kakor ob začetku; dokaz, da se občinstvo ni moglo ločiti od slikovitih prizorov.

Med občinstvom smo videli mnogo odličnjakov. V imenu namestnika je došel dvorni svetnik pl. Krekich z namestniškim tajnikom gosp. Winklerjem, nadalje sta počastila maskarado se svojim prihodom gosp. policijski ravnatelj in dvorni svetnik Kristof Busich, in državni poslanec Vekoslav Spinič. Tudi ti gospodje so se izrekli najpohvalneje o vsem, kar so videli. In to kar so videli, ni le v veliko čast le vrlému „Sokolu“, ampak vsemu tržaškemu slovanstvu. Tako je prav: mi se moramo vspešno razvijati v vseh strokah javnega življenja: narodno, politično in socijalno. Ko pridemo do ugleda v socijalnem življenju, poskočiti bode moral tudi naš narodni in politični ugled. Zato moramo biti hvaležni našim društvom, ki se trudijo za povzdigo našega socijalnega življenja, ki zbirajo okolo sebe zgubljene življe in jih devajajo v naše narodno kolo. Mi trdimo smelo, da je vsaka vspela veselica korak naprej po poti našega razvijanja. A med temi našimi društvi ima svoje častno mesto „Tržaški Sokol“, ki nekaj časa sem najintenzivneje deluje za označen osvrho. Mi želimo le, da bi „Sokol“ v tem letu še krepkeje razvil svoja krila, da bi še uspešneje zbiral okolo sebe mladino, izpostavljeno tolikim nevarnostim v narodnem in moralnem pogledu. Simpatij mu ne manjka, to je sijajno pokazala letošnja maskarada; opt na te simpatije naj navdušenjem vrši svojo plemenito nalogo širjenja domovinske ljubavi, pobratinskega čustvovanja in nikdar omahujoče, mladeniško narodne odločnosti. Ponosni „Sokol“, ti bodi voditelj in zaščitnik naše mladine!

Peskušen umor in peskušen samomor. Predvčeršnjem je napadel 22letni brezposelni kurilec Ivan Vouk v veži hiše št. 34 ulice Molin a vento svojo bivšo ljubico, 20letno Antonijo Tomšič. Ustrelil je dvakrat iz revolverja nanjo, toda ni jo zadel. Potem je sprožil revolver dvakrat v se, toda ni se ranil smrtno. Napadalec je bežal na to v ulico Romagna ter se vrgel raz 15 metrov visoki zid v spodaj nahajajoče se ulice Fabio Severo. Obležal je okrvavljen, toda ni se ubil. Zdravnik z zdravniške postaje je konstatoval, da si je nesrečnej pretresel možgane in brčkone poškrdoval o padu tudi drobje. Vouk je hotel umoriti svojo bivšo ljubico, ker mu ista ni hotela izročiti svojih uhanov, da jih zastavi in zapije denar. Ko je ustrelil nanjo, zgrudila se je ona iz strahu brez zavesti na tla. Napadalec je brčkone mislil, da jo je ustrelil n zato je sklenil končati še sebe.

Mostna hranilnica v Radevici. V mesecu februarju t. l. je 93 strank uložilo 21.027 gl. 84 nč., 28 strank vzdignilo 6.181 gl. 54 nč., 26 strankam se je izplačalo 8.023 gl. Stanje ulog (50.) 164.445 gl. 10 nč., denarni promet 65.458 92 novč.

Ženske na avstrijskem vsoučilišču. Iz Lvova poročajo: Profesoriki kolegij tukajšnjega vsoučilišča je sklenil — tako vsaj pripovedujejo poljaki listi — pripustiti ženske k predavanjem na vsoučilišču. In sicer se bodo smele vpisati kakor izredne slušateljice vse one, ki imajo spričevala, katere jih stavljajo jednake učiteljicam, kakor redne slušateljice pa one, ki so bile s povoljnim uspehom položile gimnazijalski zrelostni izpit.

Nemška šola v hrvatski Opatiji. „Hrv. Pravu“ prihaja skoro neverojetna vest, da se v Opatiji ustanovlja društvo, ki se pridruži „Schulvereinu“. To društvo da poskrbi osnutje nemške šole v Opatiji. Zemljišče za zgradbo je že kupljeno za 3000 gl. in skoro prično graditi šolo. Po „nemškem svetu“ se nabira denar in blagajnik je poitalijančen Hrvat imenom Diego Giacich. — Brez komentarja!

Nezvesta madjarska dostojanstvenika. Ogerski minister za trgovino je ukazal, da je takoj odstaviti od službe dvornega svetovalca Öttila, bivšega generalnega komisarja milenijske razstave in pa sekcijskega načelnika Ruma, bivšega ravnatelja razstave. Obema „dostojanstvenikom“ se očita, da sta poneverila izdatno svoto denarja, ki sta jo dobila valed zvižajne manipulacije o razprodaji ustopenih listkov za razstavo.

Menelikov čevljar. Matija Zaudelli, čevljar, rodod iz Balcana na Tirolskem, je odšel l. 1895. z Italijani v Afriko. Ker njegovi roditelji niso čuli že preko leto dni ničesar o njem, mislili so, da jim je sin umrl. Te dni pa so dobili od njega pismo, v katerem piše med drugim: „Jaz sem sedaj cesarski čevljar Nj. Vel. cesarja Menelika. Imam malo hišico, dobrega konja in denarja več, nego ga potrebujem. Hrano dobivam z dvora: kokoši in vsakojakih dobrih stvari, kar si poželim. Na cesarskem dvoru me radi vidijo ter sem že mnogokrat govoril z Menelikom. Toda, dragi stariši, nekaj me vleče domov. O tem, kar sem videl, pretrpet in izkusil, o tem vam sporočim ustno, kajti nadejam se, da se skoro vidimo“.

Mačka rešila 60 osebam življenje. New-Yorški „Glas Naroda“ piše: „Minolo nedeljo zjutraj pol 5. ure je jelo goreti v 116. ulici v Park Av. v New-Yorku. Dotično poslopje je bilo na pet nadstropij. V njem je stanovalo 20 družin, in vse so se rešile vsled naslednjega čudnega slučaja: Neki Vilim Dawemport, stanujoči v isti hiši, dela po noči ter se je vrnil domov okoli 3. ure. Na stopnicah je srečal mačko, ki se mu je pričela prilizevati, ter jo je zaradi tega vzel s seboj v svojo sobo. Koje moč legel k počitku in hotel zaspati, postala je mačka zelo nemirna, mijavkala je, skakala po sobi in praskala po vratih. Mož je bil zaradi tega nejevoljen, vstal je ter hotel mačko pognati iz sobe. Ko pa je odprl vrata, udaril mu je gost dim v lice in začutil je smrad gorečega lesa. Naglo je alarmiral vso hišo. Prihitevi gasilci so rešili 60 oseb po varnostnih lestvah, ker so bile stopnice v plamenu. Ogenj je napravil 15.000 dolarjev škode“.

Koledar. Danes (4.): Kazimir, spozn.; Adrijan, muč. — Jutri (5.): Miroslav (Friderik), spozn. — Mlaj. — Solnce izide ob 6. uri 41 min., zatoni ob 5. uri 45 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 9.5 stop., ob 2. pop. 12.5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Ljubljana 3. Vrlim junakom, ki so v nejednakem boju slavno obvarovali čast slovenskega imena ob jadranskem morju, kliče iskreni na zdar! Zupan Hribar.

Dunaj 3. Na zabavnem večeru zbranih 75 slovenskih visokošolcev čestita društvu „Edinost“ na vspehu v Trstu ter kliče za Istro: Bog i sreča junačka! Živio Laginja!

Ljubljana 3. Na sijajni zmagi v okolici srčno čestita Zvrševalni odbor narodne stranke v Ljubljani.

Tolmin 3. Teneo te iterum, patria mea — kliče radostno zopet vzdramljeni slovenski okoličan. Čast njemu, a slava vam, njegovim buditeljem! Občudovanje in hvaleznost vsega naroda, bodi vaše plačilo. Bog vas živi, uzorni slovenski možje! Dr. Triller.

Gradec 3. Zavednemu okoličanu neupogljivega značaja in uzorno vztrajnim voditeljem: slava! Neustrašeno naprej! Bodočnost je naša.

Slovenski visokošolci.

Solnograd 3. Zavednim okoličanom krepek „na zdar“ na sijajni zmagi.

Mesar, Prutik, Ravnikar.

Vrblnik 3. Tu izbranih 6 naših volilnih mož za IV. kurije.

Trgovinske brojavke in vsoti. Budimpešta. Pšenica zajesen 7-38 7-39 raven za spomlad 1897 7-90 do 7-91 Oves za spomlad 5-93-5-94. Rž za spomlad 5-48-5-50. Koruza za maj-juni 1897. 3-73-3-74 Pšenica, nova od 7-8 kil. f. 8-20-8-25 od 7-9 kil. 8-30-8-35. od 8-0 kil. f. 8-35-8-40 od 8-1 kil. f. 8-40 8-50. od 8-2 kil. f. 8-40-8-45. Jajčmen 6-10-8-10. prosa 5-65-6-10.

Pšenica: Omejene ponudbe in povpraševanje. Prodaja 25000 mt. st. po stalnih cenah 5 nč. dražje. Oves 5 nč. ceneje. Koruza 7 nč. ceneje. Rž 6 nč. dražje. Vreme: oblačno.

Praga. Naravnirani sladkor for. 11.65 do 11.70. Za maj f. 11.85. mirno

Praga. Centrifugalni novi, postavljivi v Test r carino vred odpadliater praeel f. 31.25 31.50 Concasse 33-25 33-50 Otvorni 33-75-34-1. V glavah sodih 38-1

Havre. Kava Santos good average za mare 59.75 za juli 61.-

Hamburg. Santos good average za mare 48.25 za maj f. 45.75, za september 50.- za december 50.- mlačno.

Dunajska borza 2. marca 1897.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.-	101.80
„ „ v srebru	101.15	101.25
Avstrijska renta v zlatu	122.80	122.90
„ „ v kronah	100.70	100.65
Kreditus akcije	360.-	362.40
London 10 lat.	119.85	119.85
Napoleoni	9.53	9.53
20 mark	11.72	11.73
100 Itali. lir	45.05	45.-

100 jedno do triletnih lepših vrtnic, večinoma visokega debela in „Thea“ vrste se takoj oddajo po ceni. Kje, se izve pod naslovom „vrtnica“ v upravnistvu „Edinosti“.

Zaloga vina

Antona Polley-ja v Sežani. Pristna bela in črna vina po 23 do 28 gl. hektoliter. Pošilja in razprodaja se le od 50 litrov naprej.

Na prodaj je

5 pnevmatičnih dvokoles (biciklev), 2 novi in 3 rabljeni. Oddadé se tudi posamezno. Cene nizke kakor sledi:

1. Novo dvokoles: The Champion Cycle C. pn. gl. 115
2. „ „ : The Favorite B. A. Cont. „ „ 98
3. rabljeno „ „ : „ „ 95
4. „ „ : H. B. Wolverham D. „ „ 95
5. „ „ : H. B. „ „ 85

Cena za vseh 5 koles skupaj je gl. 460.-

Razume se takojšnje plačilo. Pismene ponudbe in naročbe naj se pošiljajo na administracijo lista „Edinost“ ulica molino piccolo št. 3. II., kjer se tudi za nas ov prodajalec izvê.

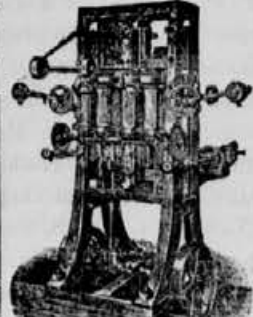

C. kr. dvorna tovarna orgelj
bratov Rieger
v Jägerndorfu avstr. Silezija.
Zastopstvo v Budimpešti, VII., Garay-utca št. 48
v lastni hiši.
Dobre, cene cerkvene orglje
pod jako ugodnimi pogoji.
Katalog za orglje zastonj.

Rojaki pozor!

Via delle Poste, št. 3 nasproti Pitschnu odprl sem
ново pekarno in sladšćicarno.

Kruh, svež vsaki čas, bel, fin 14 nč. K.
„ z mlekom 16 in 18 „ „
„ z maslom 20 „ 24 „ „
Moka najfinejša 14, 16, 18, 20 in 24 nč. kilogr. Imam specialitete: ruski in kineski čaj, sladšćice kavu in čokolado ter biskvite Antona Gatti. Na dom prosto! Pošiljatev od 5 kil. naprej le proti povzetju. Cene imam nizke, da nikjer ni takih; priporočam se Vam rojaki udanostno A. Širca.

G. Tönnies
Ljubljana.
Tovarna strojev
in
kovačnica za kotle.
Specialiteta:
žage in stroji za
obdelovanje lesa.